

Проект за преиздаване на трудовете на доктор Гатева,
препис: Христина Щерева
преподавател – сугестопед по гръцки език,
гр. София

**Източник: сборник „Сугестология и развитие на личността“, 1987 ,
стр. 37-41**

**МЕТОДИКИ НА ПРИЛОЖЕНИЕ НА СУГЕСТОПЕДИЧНОТО ИЗКУСТВО
В РАЗЛИЧНИ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ**

н.с. I ст., к.п.н. Е. Гатева

/ПНИЛ по сугестология и развитие на личността – СУ „Климент
Охридски“/

Сугестопедичното изкуство е синтез на различни видове и жанрове изкуства с логиката на учебната дисциплина, увеличен и усложнен обем учебна информация, интердисциплинарни връзки, има психогенна и психотерапевтична ориентация. Чрез него по-добре се балансира, синхронизира и хармонизира научното и художественото мислене, индуктивното и дедуктивното мислене, дейностите на лявата и дясната хемисфери на мозъка. Спомага за интензификацията на учебно-възпитателния процес. Доказателство за това са резултатите от комплексните психопедагогически изследвания и физиологически измервания, извършени от автора върху форми на сугестопедично изкуство. Чрез полифункционалния

си характер това изкуство е директно обучаващо средство в предметите извън естетическия цикъл. Включва програми от оценени от вековете творби на писатели, музиканти, художници, скулптори и др. Класическият тип изкуство въздейства едновременно съзнателно и парасъзнателно, глобално и парциално върху личността, като създава състояние на концентративна психорелаксация чрез единството на форма и съдържание, където логика, емоции и чувства са взаимно уравновесени. Това състояние подпомага усвояването и претворяването на информация без умора и напрежение. В сугестопедичното изкуство намират място и новосъздадени произведения, съобразени с теорията и практиката на сугестологията и сугестопедията. Всички произведения на сугестопедичното изкуство се проверяват експериментално главно в естествени условия и след отчитане на резултатите се предлагат за масовизиране. Чрез него се засилва влиянието на сугестивните фактори поради интензивното взаимодействие на различни знакови системи. Етапите на учебно-възпитателния процес се превръщат в своеобразни празнични ритуали и символи, наситени с учебна информация.

Създадени са примерни методики за приложение на сугестопедичните форми на изкуство:

1. Сугестопедична мелодрама и рецитал

Представява синтез на глобализирано и художествено обработено учебно съдържание, междупредметни връзки, подобрени циклични произведения от класическа музика като фон за

хиперболизирано от една страна и художествено от друга страна подаване на учебното съдържание. Има и психотерапевтичен ефект.

Жанрът е възрастово диференциран.

Експериментиран и прилаган жанр в сугестопедичното обучение: по английски, френски, немски, италиански, испански и руски при ученици (деца) от I до XI клас, при възрастни от 18 до 70 г.; по математика в I-III клас; по всички предмети в X клас.

2. Художествено-гугактични песни с танц и мюзикъли

Вплетени са естествено във фабулата на учебното съдържание. Кодират най-важни методически единици. Текст и музика имат равностойно значение, като музиката акцентира учебното съдържание. Могат да се използват за художествено въвеждане на ново учебно съдържание и за затвърдяване на знанията, уменията и навиците. Имат и психотерапевтично значение. Съобразени са с възрастовите различия. Прилагат се в чуждоезиковото обучение, по математика в I клас, по география и др. предмети извън естетическия цикъл.

3. Сугестопедична опера

Тя е синтез на глобализирано художествено обработено учебно съдържание, междупредметни връзки и различни изкуства (поезия, драма, музика, балет, живопис, кино). Изпълнението ѝ изисква художествено-дидактични акценти върху методическите единици на учебното съдържание. Може да се използва по всички предмети за подаване на ново учебно съдържание и за затвърдяване на

знанията, уменията и навиците в един завършен учебен цикъл (глобални теми). Може да се използва и извън обучението.

Съобразена е с възрастовите различия. Прилага се в обучението по математика в I и II клас, в чуждоезиковото обучение.

Концертни програми от арии и художествени песни, вплетени в учебното съдържание, са експериментирани и се прилагат в чуждоезиковото обучение, по география в IV клас, по различни предмети в X клас.

4. Изобразително изкуство

Експериментирахме влиянието на над 150 различни репродукции при усвояването на нови лексико-граматични единици по чужди езици. В сугестопедичните учебници репродукциите илюстрират конкретно учебно съдържание.

5. Художествен сугестопедичен учебник

Синтезира няколко изкуства (драматично изкуство, проза, поезия, песни, танци, оперни фрагменти, репродукции на класически картини и скулптура, графични илюстрации) с увеличен обем учебно съдържание, с междупредметни връзки и е с психотерапевтична и психохигиенна насоченост.

Прилага се успешно в чуждоезиковото обучение на деца и възрастни, по математика в I клас, по география в IV клас и др.